

ระบบราชการกับการพัฒนา เศรษฐกิจไทย

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ
ราชบัณฑิต

หลักสูตรการบริหารเศรษฐกิจสาธารณะสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 17
วันศุกร์ที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562

1. รัฐกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
2. รัฐไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

1. รู้กับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ

ข้อถกเถียง “รัฐควรมีหรือไม่มีบทบาทในเศรษฐกิจ ?”

1.1 พาณิชยนิยม(Mercantilism ศ.ที่16 - 18)

ประเทศจะร่ำรวยมั่งคั่งได้ก็โดยอาศัยการค้าที่เกินดุลทำให้ได้ทองคำและความมั่งคั่งเข้าสู่ประเทศ

- การแสวงหาเมืองขึ้นเพื่อทรัพยากร/ตลาด (เรือสินค้า+เรือรบ)
 - ส่งเสริมการผลิตจากวัตถุดิบของอาณานิคม/ปกป้องมิให้นำเข้า
 - ส่งเสริมการส่งออกให้ได้ดุลและได้เปรียบทางการค้า
- “รัฐผู้แสวงหา/คุ้มครองตลาด”**

1.2 การเกิดขึ้นของปัจเจกชนนิยม (Individualism)

ประชาธิปไตย (Democracy) และ เสรีนิยม (Liberalism)

(ศ.ที่ 18 ตอนปลาย – ศ.ที่ 19)

- ระบบเศรษฐกิจตลาด (market economy)

ใครใคร่ค้า ค้า(laissez- faire)

- รัฐต้องทำสิ่งที่เอกชนทำไม่ได้ และเป็นผู้คุ้มครองการค้า

เสรีและ รักษากติกา “รัฐผู้รักษากติกา (State Arbiter)”

1.3 รัฐเพิ่มบทบาทใน ศ.ที่ 19 ตอนปลาย – ศ.ที่ 20

1. เพื่อเพิ่มการแข่งขันอย่างแท้จริงให้ตลาด 1890
(Sherman antitrust act)
2. การจัดการกับ externalities หรือ สินค้าสาธารณะต้อง
ให้รัฐเก็บภาษี หรือให้บริการเช่น ไฟฟ้าตามถนน
หรือส่งเสริมเช่น การวิจัย
“รัฐผู้ควบคุมกำกับ(state - Regulator)”

1.4 ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1-2 : ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
John Maynard Keynes : รัฐกับการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ
เพื่อการจ้างงานโดยการลงทุนภาครัฐ : การก่อตั้งรัฐวิสาหกิจ
“รัฐผู้ประกอบการ(State - Operator)”

1.5 เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

รัฐลงไปจัดสวัสดิการสำคัญเพื่อลดความเสี่ยงในชีวิตมนุษย์
(การว่างงาน , การเจ็บป่วย , ความสูงอายุ)
เกิด “รัฐสวัสดิการ Welfare state ”

1.6 การวางแผนเศรษฐกิจจากการฟื้นฟูยุโรป :

Marshall Plan (1948 - 1952) (European Recovery Program ERP) ซึ่งสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือยุโรป 13 พันล้านดอลลาร์เพื่อฟื้นฟู

ฝรั่งเศส ทำ Monet Plan (1947 - 1952) (แผนพัฒนาและจัดหาเครื่องมือ Plan de modernisation et d'équipement) โดยก่อตั้งหน่วยวางแผนชาติขึ้น “รัฐผู้วางแผนและประสานการพัฒนา”

- ▶ 1.7 หลังวิกฤตน้ำมันเกิด **Washington Consensus** (1980) ซึ่งมีหลักการ 10 ข้อ เช่นการรักษาวินัยการคลัง การลงทุนทางการศึกษารักษาพยาบาลและโครงสร้างพื้นฐาน เลิกกีดกันทางการค้า Privatization Deregulation : ระบบเศรษฐกิจที่รัฐและเอกชนมีบทบาทร่วมกัน (Public- Private Partnership)

2. รัฐไทยกับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

ก่อน 2398 ระบบเศรษฐกิจไทยเป็นระบบเศรษฐกิจแบบ
ศักดินาผูกขาดการค้าโดยรัฐผ่านพระคลังสินค้าในกรมคลัง

สนธิสัญญาBowring 2398 เป็น Free Trade Argument
ฉบับแรก que สถาปนาการค้าเสรี โดยเก็บภาษี 3% และมีสิทธิ
สภาพนอกอาณาเขต มีประเทศต่างๆทำตามอีก 12 ประเทศ

เกิดการปฏิรูปใหญ่ในสมัย ร.5

2.1 – การปฏิรูปกำลังคน เลิกทาส
(2417- พรบ. เลิกทาส รศ.124)

2.2 – การปฏิรูปปัจจัยการผลิต : ที่ดิน

กฎหมายลักษณะเบ็ดเสร็จบทที่ 42

“ ที่ในแคว้นแคว้นกรุงเทพพระมหานครศรีอยุธยาเป็นที่
แห่งพระเจ้าอยู่หัว หากให้ราษฎรทั้งหลายผู้เป็นข้าแผ่นดินอยู่
จะได้เป็นที่ราษฎรหามีได้”

2435 ตั้งกระทรวงมหาดไทย ตั้งกรมแผนที่

2444 กรมแผนที่สังกัดกระทรวงเกษตรราธิการ ทำโฉนด
กรุงเก่าขึ้นเป็นการยอมรับกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นครั้งแรก

2.3 ปฏิกิริยากระบวนการบริหารจัดการทรัพยากร+โครงสร้างพื้นฐาน

เดิมของป่าราชอาณาจักรได้ ต่อมามีการควบคุมไม้บางชนิดโดยเฉพาะไม้สัก ไม้มีค่าอื่น เช่น ไม้กฤษณา ไม้จันทน์ ไม้กระยาเลย มีการตั้ง กรมป่าไม้ สังกัดกระทรวงมหาดไทย (2439 โดยไปสังกัดกระทรวงเกษตรราธิการ ปี 2464)

- ตรา พรบ.สำหรับผู้รักษาเมือง ซึ่งจะทำสัญญากับชาวต่างประเทศ พ.ศ.2417

การให้สัมปทานทรัพยากร และโครงสร้างพื้นฐานทุกชนิดต้องขอพระราชการพระบรมราชานุญาต

- การโอนทรัพยากรทุกชนิดโดยเฉพาะที่ตั้งเป็นของรัฐ
 - : พรบ. ค้ำครองและสงวนป่า พ.ศ.2481
 - : พรบ. ป่าไม้ พ.ศ.2484 “ป่าคือที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน”
 - : พรบ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507

“...ในป่าสงวนซึ่งทางราชการได้ขีดเส้นไว้ว่าเป็นป่าสงวนหรือป่า
จำแนก แต่ว่าเราขีดเส้นไว้ประชาชนก็มีอยู่ในนั้นแล้ว เราจะเอา
กฎหมายป่าสงวนไปบังคับคนที่อยู่ในป่าที่ยังไม่ได้สงวนแล้วเพ็ง
ไปสงวนทีหลัง โดยขีดเส้นบนเศษกระดาษก็ดูชอบกลอยู่แต่มี
ปัญหาเกิดขึ้นที่เมื่อขีดเส้นแล้วประชาชนที่อยู่ในนั้นก็กลายเป็นผู้
ฝ่าฝืนกฎหมายไป ถ้าดูในทางกฎหมายเขาก็ฝ่าฝืนเพราะว่าตรา
มาเป็นกฎหมายโดยชอบธรรม แต่ว่าถ้าตามธรรมชาติใครเป็นผู้
ทำผิดกฎหมาย ก็ผู้ที่ขีดเส้นนั่นเอง เพราะว่าบุคคลที่อยู่ในป่านั้น
เขาอยู่ก่อน เขามีสิทธิในทางเป็นมนุษย์หมายความว่าทาง
ราชการบุกรุกบุคคล ไม่ใช่บุคคลบุกรุกกฎหมายบ้านเมือง...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

วันรพี ปี 2516

2.4 ปฏิรูประบบการคลัง / งบประมาณของประเทศ

- พรบ. สำหรับบริหารการพาณิชย์ พ.ศ.2416 รวบรวมภาษี ทำบัญชี
- 2418 พระราชบัญญัติกรมพระคลังมหาสมบัติ 2418
 - เจ้าพนักงานบัญชีรับเงิน (สรรพากร, สรรพสามิต, ศุลกากร)
 - เจ้าพนักงานบัญชีจ่ายเงิน และเก็บเงิน (กรมธนารักษ์)
 - ปลัดอธิบดี (ปลัดกระทรวง, อธิบดีกรมบัญชีกลาง)
 - เจ้าพนักงานใหญ่ (สตง.)

2.5 ปฏิรูปการศาล และกฎหมาย

2.6 ปฏิรูประบบราชการ

- 2435 ยกเลิกจตุสดมภ์ จัดตั้งกระทรวง 12 กระทรวง (1 เม.ย. 2435)
{มหาดไทย, นครบาล, โยธาธิการ, ธรรมการ, เกษตรพานิชการ, ยุติธรรม, มุรธาธร, ยุทธนาธิการ, พระคลังสมบัติ, การต่างประเทศ, กลาโหม, วัง}
- เปลี่ยนระบบขุนนางกินเมือง เป็น ข้าราชการรับพระราชทานเงินเดือน
- 2437 สถาปนาระบบมณฑลเทศาภิบาล 19 แห่ง ครอบคลุม 72 เมือง (จังหวัด) มีสมุหเทศาภิบาลเป็นผู้แทนพระองค์ปกครอง ยุบเลิกในปี 2476 เหลือจังหวัด (พรบ.ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.2476)

- ตั้ง สุขาภิบาล ที่กรุงเทพ (2440) และขยายไปที่อื่น (2452)
- 2476 พระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ.2476 (2,441 แห่ง)
- 2498 พรบ.ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498 (76 แห่ง)
- 2537 พรบ.สภาตำบล และ อบต. พ.ศ.2537 (5,333 แห่ง)

การบริหารเศรษฐกิจไทย สมัย ร.5 จึงใช้กระทรวง
ต่าง ๆ 12 กระทรวงโดยเฉพาะ พระคลังมหาสมบัติ
เกษตรพานิชการ โยธาธิการ มหาดไทย มีการอนุญาตให้ตั้ง
ธนาคารสยามกัมมาจล จำกัด(2449) เป็นธนาคารพาณิชย์
แห่งแรก ต่อมา ร.6 ทรงตั้ง **ธนาคารออมสิน**

ร.6 เริ่มการร่วมลงทุนกับเอกชนในกิจการอุตสาหกรรม

- ▶ 2456 ส่งเสริมการจัดตั้งบริษัททำปูนซีเมนต์กับเจ้าพระยายมราช
 - ▶ 2454-57 สนับสนุนการตั้งโรงไฟฟ้าสามเสน
 - ▶ 2461 จัดตั้งบริษัทพาณิชย์นาวี
- ปี 2462 กทม.มีโรงงาน 7 แห่ง (ซีเมนต์ สบู่ บุหรี่ ไม้ขีด เบียร์)

หลัง 2475 คณะราษฎรตั้งรัฐวิสาหกิจเพื่อกิจการที่หลากหลาย

การเงิน : ธนาคารเอเซีย ธนาคารมณฑล บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันภัย
ธกส. ธอส.

อุตสาหกรรม / เกษตร : บริษัทข้าวไทย บริษัทประมงไทย บริษัทเดินเรือไทย
และ บริษัทไทยเดินเรือทะเล

พาณิชย์ : บริษัทค้าพืชผลไท บริษัทพืชกสิกรรม

เศรษฐกิจแบบชาตินิยมยังคงขยายรัฐวิสาหกิจ

โดยออก พรบ.ว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐ พ.ศ.2496 เช่น
รฟท. การท่าเรือ องค์การสะพานปลา ออป. องค์การตลาด
องค์การโทรศัพท์ ฯลฯ มาจนถึงปัจจุบัน 56 แห่ง

สงครามเย็น ยุทธศาสตร์การพัฒนาและปัญหา เชิงโครงสร้าง

❑ การแบ่งค่ายโลกเสรี – สังคมนิยมในสงครามเย็น

- ความมั่นคง
- เศรษฐกิจ : **World Bank (1944)**
IMF (1945)
GATT (1947)

❑ การปรับตัวของรัฐไทย

- ความมั่นคงและบทบาททหาร
- การเชื่อมกับเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้น

การตั้งสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ (2493 /2502) และการจัดทำ
แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(แผน 1-7 (2504 – 2539))

ยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบไม่สมดุล
(unbalanced growth) เน้นโครงสร้าง
พื้นฐานสำหรับเมือง และธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
ที่ผลิตสินค้าและบริการไปขายในตลาดโลก
โดยการลงทุนมหาศาล ที่พึ่งพิงเงินทุนจาก
ต่างประเทศ

ที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
ให้ความเห็นว่า

“...กระบวนการพัฒนาที่แท้จริงประกอบด้วยความรวดเร็วหรือความไม่สมดุลในภาคหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ... ความไม่สมดุลอันสืบเนื่องมาจากการที่ภาคใดภาคหนึ่งเจริญก้าวหน้าเร็วกว่าภาคอื่น ๆ พยายามจะเจริญรอยตามเพื่อที่จะแก้ไขความไม่สมดุลนี้” นี่ก็หมายความว่าความก้าวหน้าในภาคหนึ่งของระบบเศรษฐกิจจะแผ่ขยายไปยังภาคอื่น ๆ กระบวนการพัฒนานั้นไม่ราบรื่นแต่ประกอบด้วยความไม่สมดุลต่าง ๆ ซึ่งจะตามมาด้วยความพยายามที่จะแก้ไขมันให้ดีขึ้น”

ยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าว ส่งผลให้มีกฎหมายที่ จัดสรรผลประโยชน์แก่ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

- ▶ กฎหมายส่งเสริมการลงทุน
- ▶ กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม
- ▶ กฎหมายค่านาฬิกาสุลากร
- ▶ กฎหมายธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออก และธนาคารแห่งประเทศไทย
- ▶ กฎหมายตลาดหลักทรัพย์
- ▶ กฎหมายสหภาพการค้า สภาอุตสาหกรรม ฯลฯ

คนจน คนด้อยโอกาส และ **SME** ไม่ได้รับความสนใจ

- ▶ กฎหมายกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เก็บ **premium** ข้าว (ภาษี)
- ▶ มาตรการพยุงราคาได้ประโยชน์แก่โรงสีข้าว และพ่อค้าคนกลาง

มีความพยายามปฏิรูปเชิงสังคมนิยม แต่ล้มเหลว

- ▶ กฎหมายประกันสังคม พ.ศ.2497
- ▶ การจำกัดภาษีถือครอง ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีได้ใช้บังคับ

ผลการพัฒนามากกว่า 6 ทศวรรษ

ดีขึ้นตามที่กล่าวหรือไม่ ?

ตารางที่ 1 : ตารางการกระจายรายได้ในช่วงเวลา พ.ศ. 2505 - 2533

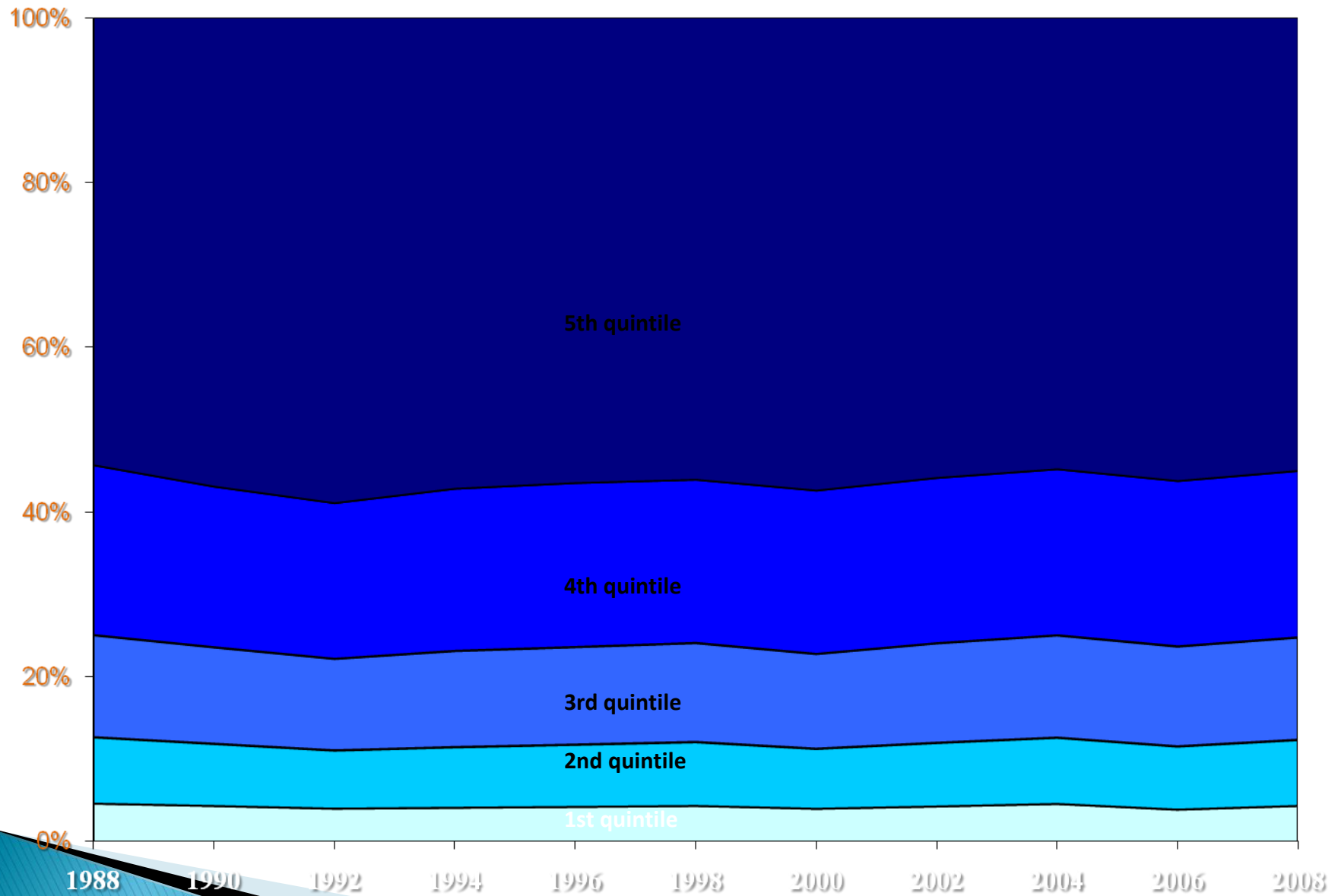
รายการ	2505/06	2511/12	2514/16	2518	2524	2529	2531	2533
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Quintile1)	2.9	3.4	2.4	6.05	5.45	4.47	4.53	4.23
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำ(Quintile2)	6.2	6.1	5.1	9.72	9.26	7.82	7.89	7.43
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ปานกลาง (Quintile3)	10.5	10.4	9.7	14.02	13.69	12.30	12.38	11.58
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูง(Quintile4)	20.9	19.2	18.4	20.97	21.08	20.43	20.17	19.49
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูงสุด (Quintile5)	59.5	60.9	64.4	49.24	50.52	54.98	54.40	57.26
ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ	0.456	0.482	0.535	0.426	0.442	0.496	4.489	0.015
อัตราส่วนรายได้ของกลุ่ม รวยที่สุดต่อกลุ่มจนสุด (Q5/Q1)	20.5	17.9	26.8	8.1	9.3	12.3	12.0	13.5

ตารางที่ 2 : ตารางการกระจายรายได้ในช่วงเวลา พ.ศ. 2545-2554

รายการ	2545	2547	2549	2552	2554
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Quintile1)	4.23	4.54	3.84	4.79	4.62
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ต่ำ(Quintile2)	7.72	8.04	7.67	8.36	8.66
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้ปานกลาง(Quintile3)	12.07	12.41	12.12	12.57	12.82
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูง(Quintile4)	20.07	20.16	20.08	20.08	19.59
กลุ่มประชากรร้อยละ 20 ที่มีรายได้สูงสุด (Quintile5)	55.91	54.86	56.29	54.19	54.31
ค่าสัมประสิทธิ์จินี	0.507	0.493	0.515	0.485	0.375
อัตราส่วนรายได้ของกลุ่มรายได้สูงสุดต่อกลุ่มจนสุด (Q5/Q1)	13.23	12.10	14.66	11.31	11.77

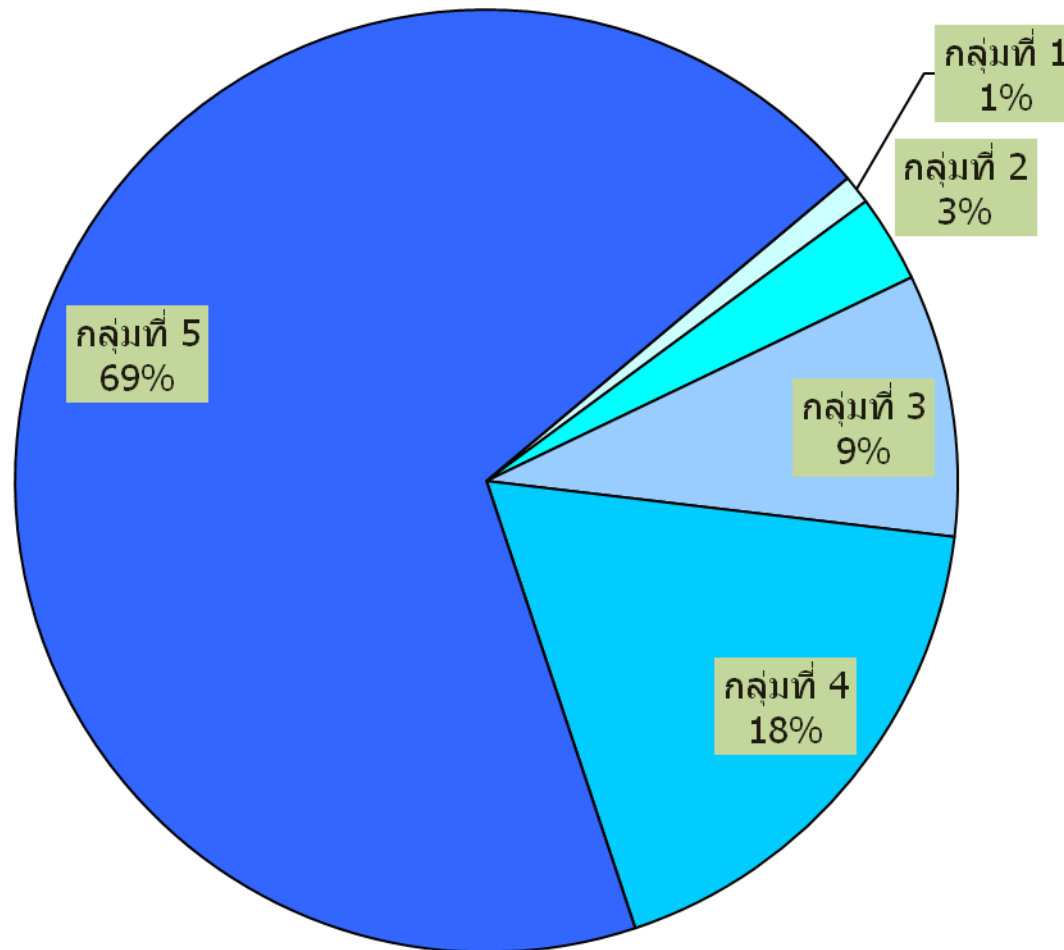
ที่มา: Medhi Krongkeaw (1979), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (คำนวณจากทะเบียนข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปีต่างๆ โดยใช้หน้าหนีกถ่วงข้อมูลของสถาบันวิจัยพัฒนาประเทศไทย), ข้อมูลจากการสำรวจสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาการเศรษฐกิจชุมชน และการกระจายรายได้ ใน อัคริน ไกรนุช (2550) วิกฤติเศรษฐกิจ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้จากการพัฒนาประเทศ

Income distribution, 1998–2008

ทรัพย์สินครัวตามกลุ่มรายได้ พ.ศ. 2549

(1 = จนสุด : 5 = รวยสุด)

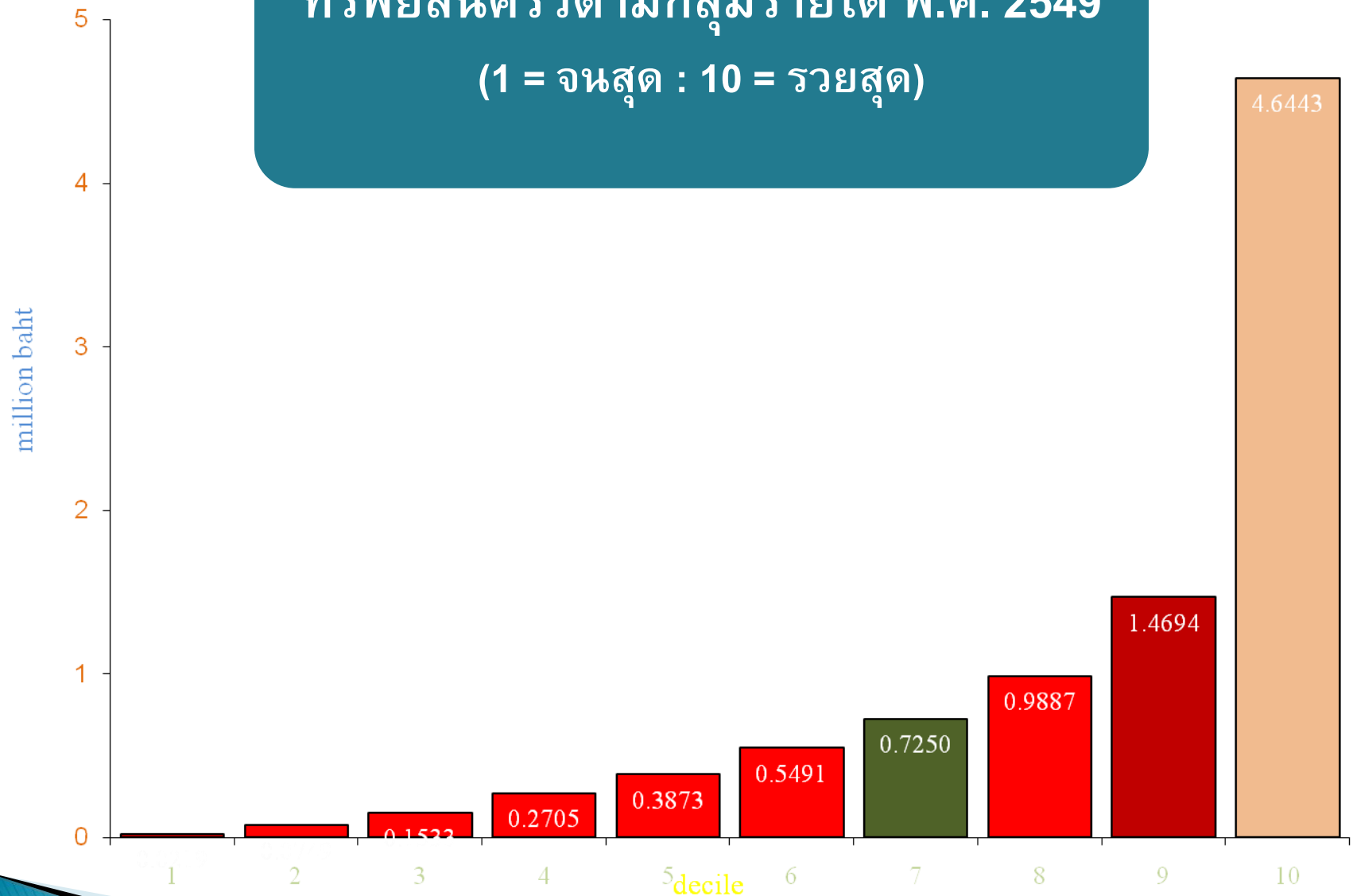

ค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini)=0.7

ที่มา: Kiatpong, Wilatluk and Nalin 2008

ทรัพย์สินครัวตามกลุ่มรายได้ พ.ศ. 2549

(1 = จนสุด : 10 = รวยสุด)

เงินฝาก และหุ้น

- 7 หมิ่นบัญชีมีเงินฝาก 42% ของทั้ง ประเทศ
- 11 ตระกูลผลักดันเป็นเจ้าของหุ้นที่มีมูลค่า สูงสุด 5 อันดับแรก

เงินรับฝาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555

วงเงิน	จำนวนลูกค้าเงินรับฝาก	
	ราย	สัดส่วน
ไม่เกิน 1 ล้านบาท	62,055,011	98.22%
1 ล้านบาท-10 ล้านบาท	1,020,834	1.62%
10 ล้านบาท-50ล้านบาท	85,177	0.13%
50 ล้านบาท-100 ล้านบาท	9,005	0.01%
100 ล้านบาท-500 ล้านบาท	6,359	0.01%
มากกว่า 500 ล้านบาท	1,234	0.00%
รวม	63,177,620	100.00%

จำนวนเงินรับฝากรวม	
พันล้านบาท	สัดส่วน
1,961.5	19.97%
2,541.4	25.88%
1,637.7	16.68%
605.3	6.16%
1,214.3	12.36%
1,860.6	18.95%
9,820.8	100.00%

ระบบสถาบันการเงิน : ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศไทย สาขานานาชาติพาณิชย์ต่างประเทศ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์

ข้อมูลจาก ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ สังกัดกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ขนาดของที่ดิน	ร้อยละ
ไม่มีที่ดินเลย	18.42
น้อยกว่า 10 ไร่	23.94
10 – 19 ไร่	24.91
20 ไร่ หรือมากกว่า	22.73

ผู้ถือครองที่ดินมากที่สุด

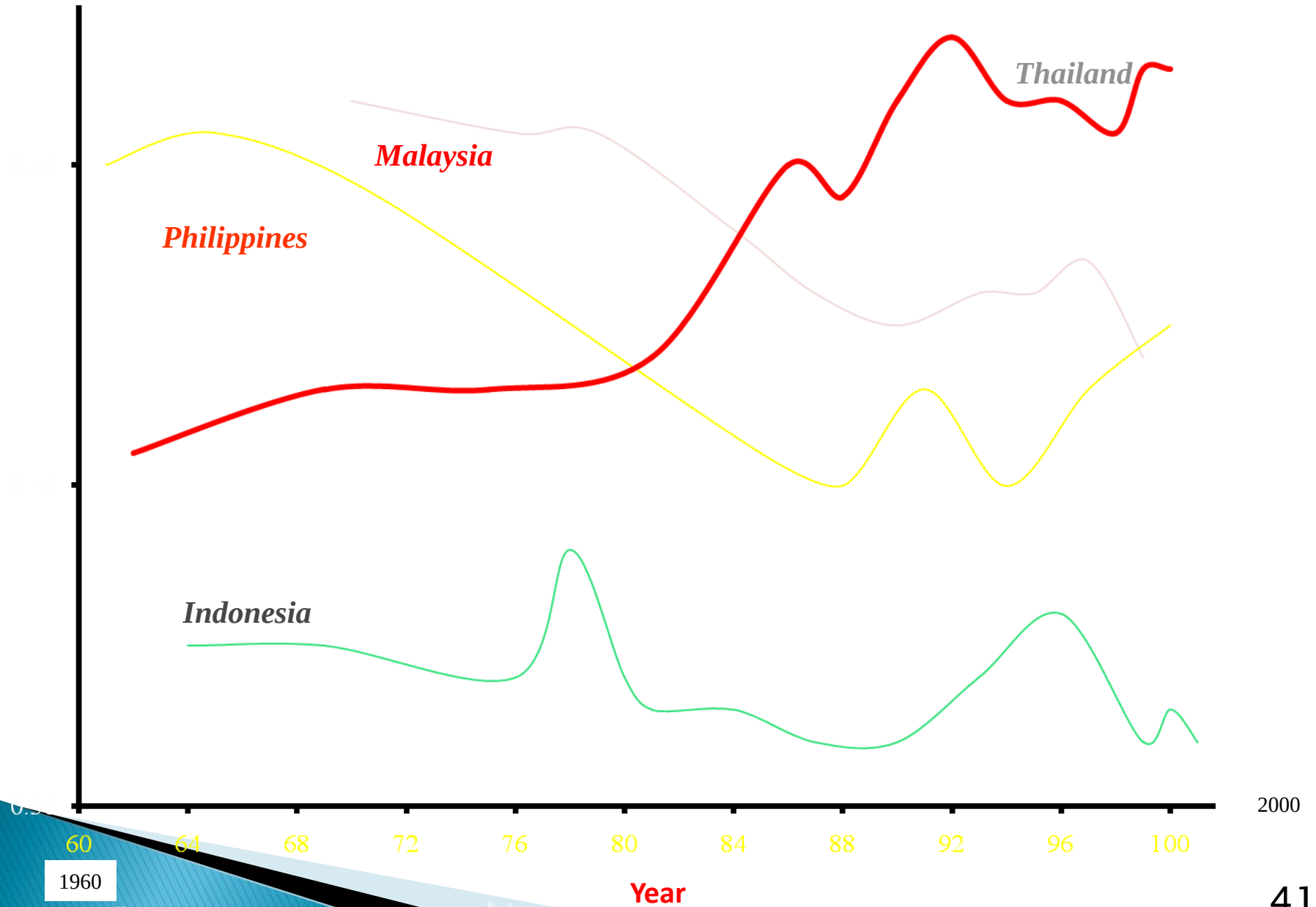
<u>จังหวัด</u>	<u>อันดับแรก (ไร่)</u>	<u>50 ลำดับแรก เป็น % ของพื้นที่ทั้งหมด</u>
กรุงเทพมหานคร	14,776	10.1
ภูเก็ต	3,152	14.2
ปทุมธานี	28,999	12.4
สมุทรปราการ	17,016	11.7
นนทบุรี	6,691	7.7
ระนอง	4,618	6.2
นครนายก	34,352	5.3
อ่างทอง	3,347	4.7

ที่มา: ผาสุก พงษ์ไพจิตร งานประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 11

ความต่างด้านรายได้ระหว่างจนที่สุด
20% และรวยที่สุด 20%

ประเทศ	ร้อยละ
ญี่ปุ่น	3.4
นอร์เวย์	3.9
สวีเดน	4.0
เกาหลีใต้	4.2
ฝรั่งเศส	5.6
อิตาลี	6.5
อังกฤษ	7.2
สหรัฐอเมริกา	8.4
จีน	12.2
ไทย (2007)	13.0
เวเนซุเอลา	16.0
อาร์เจนตินา	17.8
บราซิล	21.8

Gini

ราชการแผ่นดิน (งานของรัฐไทย)

ราชการนิติบัญญัติ
(legislative function)

รัฐสภา

- สنج.เลขาธิการสภา
แทนราษฎร
- สنج.เลขาธิการวุฒิสภา
(รัฐธรรมนูญ/พรบ.ระเบียบ
ปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา
พ.ศ.2518)

ราชการบริหาร
(executive function)

นรม./ค.ร.ม.

(รัฐธรรมนูญ/พรบ.ระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และ
พรบ.ปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พ.ศ.2534)

ราชการตุลาการ
(judicial function)

ศาล

(รัฐธรรมนูญ/พระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม/กฎหมายวิธี
พิจารณาความ)

ราชการพิเศษ

- กกต.
- ปปช.
- ผู้ตรวจการ
แผ่นดินของรัฐสภา
- คตง.
- (รัฐธรรมนูญ/
พรบ.
ประกอบ
รัฐธรรมนูญ)

องค์กรมหาชน

รัฐวิสาหกิจ

อบต

องค์กรกำกับดูแล (Regulator)

องค์กรหลักในการบริหารเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจมหภาค

สศช.

กระทรวงการคลัง

สำนักงานประมาณ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

กสท.

คปภ.

ภาคเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ภาคบริการ

กระทรวงคมนาคม

กระทรวงพลังงาน

กระทรวงดีอี / กสทช.

กระทรวงท่องเที่ยว

ฯลฯ

ภาคการค้า

กระทรวงพาณิชย์

เครื่องมือบริหารเศรษฐกิจ

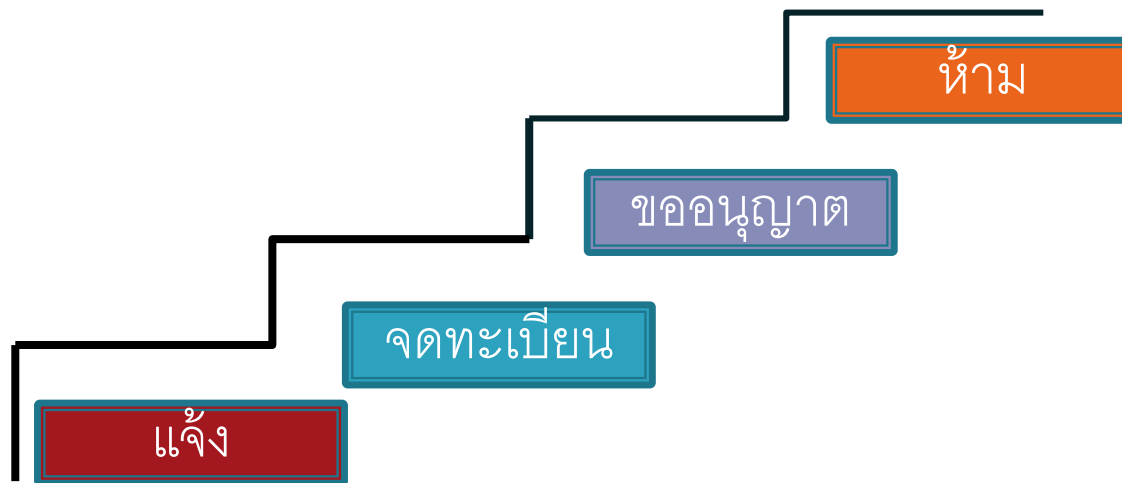
1. ยุทธศาสตร์และแผน (strategy / plan)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ

2. การออกกฎเกณฑ์ควบคุมกำกับ (regulation) การจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

ระบบของการจำกัดเสรีภาพ

3. การให้แรงจูงใจ (incentive)

- การให้กู้ ,ยืม (Loan)
- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือทางอื่น (subsidies)
- การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี

4.การร่วมลงทุน

5.การลงมือประกอบการเอง

: รัฐวิสาหกิจ (public enterprise)

: องค์การมหาชน (public organization)

ลักษณะของระบบราชการและปัญหา

1. ใช้กฎเกณฑ์เป็นหลัก (rule – driven)
2. มีช่องชั้นการบังคับบัญชา สั่งการ
3. ใช้ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายในการติดต่อมาก
4. มีดุลพินิจมาก ซึ่งเป็นที่มาของการทุจริต
5. อยู่ภายใต้อำนาจทางการเมือง ซึ่งหวังคะแนนนิยมและผลประโยชน์
6. กรณาริปไตย : อำนาจตามกฎหมายซ้ำซ้อน ขัดแย้ง
: งบประมาณ
: ต่างคนต่างทำ

กรณีศึกษา

แซร์ลูกโซ่ (แซร์ชม้อย)

การเก็บค่าธรรมเนียมนำเข้า / ส่งออก

- ฟรีเมียนข้าว (พรบ.กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร 2507)
- ค่าธรรมเนียมนำเข้า (ข้าวโพด, กากถั่วเหลือง, ปลาป่น)

ทางด่วนระยะที่ 2

ฯลฯ

